

คู่มือการปฏิบัติงาน
งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

กลุ่มบริหารงานทั่วไป

โรงเรียนสารคามพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำนำ

เอกสารคู่มือหลักการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสารคามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสารคามพิทยาคม ใช้เป็นข้อปฏิบัติในการขออนุญาตใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษา เพื่อให้การขออนุญาตใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนด้วยความเรียบร้อยและปฏิบัติในทางเดียวกันงานอาคารสถานที่ กลุ่มบริหารงานทั่วไป จึงจัดทำคู่มือเพื่อเป็นหลักการปฏิบัติต่อไป

กลุ่มบริหารงานทั่วไป
โรงเรียนสารคามพิทยาคม

สารบัญ

หัวเรื่อง

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

๑. งานปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม.....๑ - ๔
๒. งานบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนอุปกรณ์.....๕ - ๘
๓. งานรักษาความปลอดภัย.....๙ - ๑๓

๑. ชื่องาน : งานการปรับปรุง พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้โรงเรียน เป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีความปลอดภัย และผู้รับบริการมีความประทับใจและพึงพอใจ

๓. ขอบเขตของงาน

ครอบคลุมถึงการปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม คูและระบบสาธารณูปโภคทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รวมทั้งดำเนินการตามมาตรฐานการประหยัดพลังงาน

๔. คำจำกัดความ

“ผู้บริหาร” หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน

“คณะทำงาน” หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๕. วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ สำรวจ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับความต้องการในการปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน และระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้เกิดความสวยงาม เอื้อต่อการปฏิบัติงานที่สำนักงานเป็นสถานที่น่าอยู่ น่าทำงาน และมาตรการประหยัดพลังงาน

๕.๒ วางแผนและกำหนดแผนแม่แบบ (Master Plan) การปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ภายใน และภายนอกสำนักงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตสอดคล้องกับกิจกรรม ๕ ส รวมถึงกำหนดมาตรการประหยัดพลังงาน

๕.๓ ดำเนินการจัดปรับปรุงอาคารสถานที่และพัฒนาสภาพแวดล้อม ระบบสาธารณูปโภคตามแผนและมาตรการที่กำหนด

๕.๔ ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕.๕ สรุปผลการดำเนินงาน/นำเสนอแนวทางปรับปรุงและพัฒนางาน

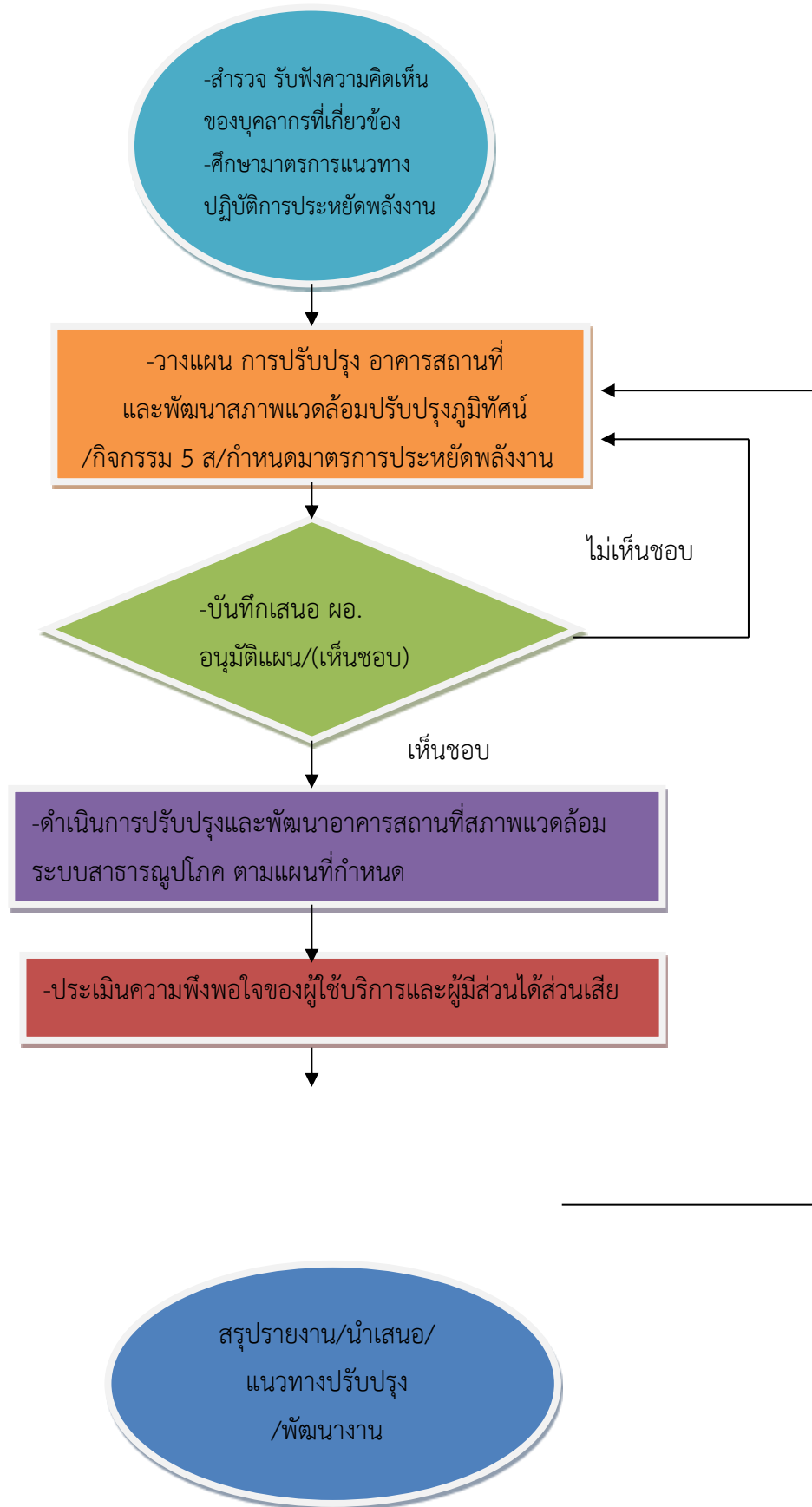
ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. โรงเรียน มีภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน อาคารสถานที่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง

๒. การใช้อาคารสถานที่เป็นไปอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

๓. มีการดูแลรักษาความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน

ชื่องาน : งานการปรับปรุง พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม		กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสารคามพิทยาคม				
วัตถุประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมน่าอยู่ น่าทำงาน และผู้มารับบริการมีความประทับใจ						
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลา ดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑.	<pre> graph TD A([สำรวจรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ความต้องการ / ความจำเป็นในการปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้เกิดความสวยงาม เอื้อต่อการปฏิบัติงานให้สำนักงานเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าทำงาน และมาตรการประหยัดพลังงาน]) --> B[ตรวจสอบว่ามีแผนแม่แบบ (Master Plan) ปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อม รวมถึงกำหนดมาตรการประหยัดพลังงานแล้วหรือไม่] B -- ไม่ใช่ --> C[ดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อม รวมถึงกำหนดมาตรการประหยัดพลังงาน] B -- เป็น --> D[บันทึกเสนอให้ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุมัติแผน มาตรการประหยัดพลังงานและมอบหมายงาน] D --> E[ดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อมตามแผนและมาตรการที่กำหนด] E --> F([สรุปรายงานผลการดำเนินงานและขอรับการประเมินผล]) </pre>	สำรวจรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ความต้องการ / ความจำเป็นในการปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานและระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้เกิดความสวยงาม เอื้อต่อการปฏิบัติงานให้สำนักงานเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าทำงาน และมาตรการประหยัดพลังงาน	๓๐ วัน	โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมน่าอยู่ น่าทำงาน และผู้มารับบริการมีความประทับใจ	เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน / กลุ่มบริหารงานทั่วไป	
๒.		วางแผนและกำหนดแผนแม่แบบ(Master Plan) ปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อม รวมถึงกำหนดมาตรการประหยัดพลังงาน	๗ วัน		เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน / กลุ่มบริหารงานทั่วไป	
๓.		บันทึกเสนอให้ ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุมัติแผน มาตรการประหยัดพลังงานและมอบหมายงาน	๓ วัน		เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน / กลุ่มบริหารงานทั่วไป	
๔.		ดำเนินการปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนาสภาพแวดล้อมระบบสาธารณูปโภคตามแผนและมาตรการที่กำหนด	ภายในเวลาที่กำหนด	โรงเรียนประหยัดพลังงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด	เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน / กลุ่มบริหารงานทั่วไป	
๕.		ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสรุปผลการดำเนินงาน / นำเสนอแนวทางปรับปรุงและพัฒนางาน	๑๕ วัน		เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน / กลุ่มบริหารงานทั่วไป	

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกรพัฒนา พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘. แบบฟอร์มที่ใช้

- ๘.๑ แบบประเมินความพึงพอใจ
- ๘.๒ แบบรายงานมาตรการประหยัดพลังงาน
- ๘.๓ แบบรายงานการดำเนินงานตามกิจกรรม ๕ ส.

๙. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๙.๑ มาตรการประหยัดพลังงาน
- ๙.๒ แนวทางการดำเนินงานกิจกรรม ๕ ส.
- ๙.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑. ชื่องาน : งานบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบส่งผลให้กับผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ

๓. ขอบเขตของงาน

การบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญในการส่งผลต่อการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หมายถึง การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การขอใช้อาคารสถานที่ของหน่วยงานภายนอกและองค์กรหรือบุคคลภายนอกด้วย (ถ้ามี) การบริหารอาคารและสถานที่ให้ปลอดภัยเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

๔. คำจำกัดความ

“ผู้อำนวยการ” หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน

“คณะทำงาน” หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน

“เจ้าหน้าที่” หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ/ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานจัดระบบบริการอาคารสถานที่

“บุคลากร” หมายถึง บุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติราชการในโรงเรียน

“พนักงานทำความสะอาด” หมายถึง ผู้รับผิดชอบ/ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานทำความสะอาดสำนักงาน

๕. วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ ผู้ขอใช้บริการงานอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์ กรอกรายละเอียดการขอใช้บริการ ระบุงานที่จะขอใช้บริการ พร้อมทั้งเขียนสถานที่ที่จะรับบริการ และชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ของผู้ที่ขอใช้บริการ อย่างชัดเจน

๕.๒ เสนอ รองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารงานทั่วไป/ผู้อำนวยการโรงเรียน

๕.๓ อนุญาต/ไม่อนุญาต แจ้งผู้ขอใช้บริการ

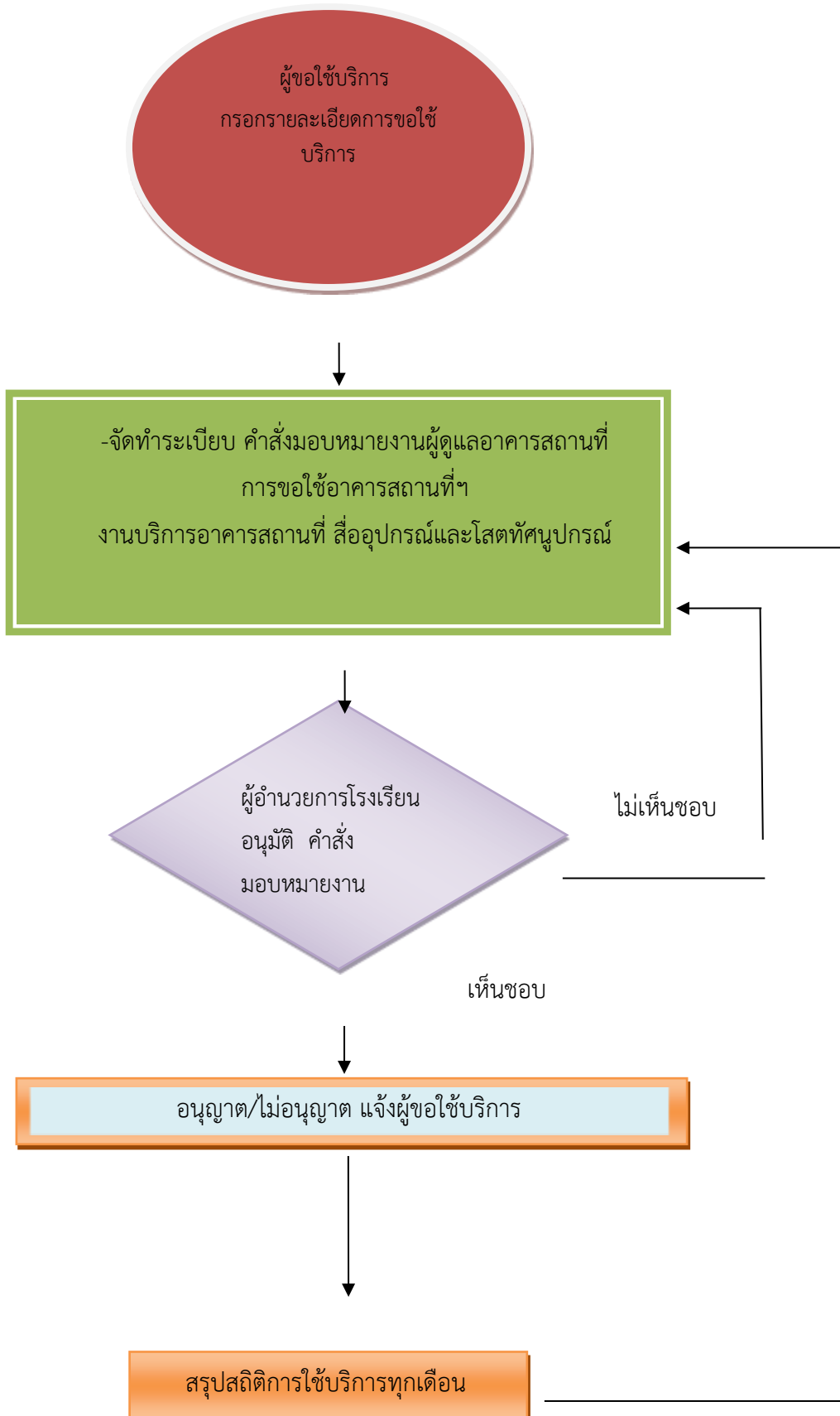
๕.๔ สรุปสถิติการใช้บริการทุกเดือน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. โรงเรียนที่ให้บริการแบบรวดเร็ว ในการให้บริการ โสตทัศนูปกรณ์ห้องประชุม
๒. ผู้รับบริการมีความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ไม่เสียเวลาเดินทางเพื่อติดต่อขอรับบริการ
๓. มีการดูแลรักษาความปลอดภัยด้านอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน

ชื่องาน : งานบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์		กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสารคามพิทยาคม					
วัตถุประสงค์ของกระบวนการ เพื่อให้การบริการอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์และโสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบส่งผลให้ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ							
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ	
๑.		ผู้ขอใช้บริการกรอกรายละเอียดการขอใช้บริการ	๑ วัน		เจ้าหน้าที่		
๒.		จัดทำระเบียบ/แบบฟอร์มการขอใช้งานบริการอาคารสถานที่ ฯ	๒ วัน		คณะกรรมการ		
๓.		จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รับผิดชอบดูแล/การขอใช้บริการงานอาคารสถานที่ ฯ	๑ วัน		เจ้าหน้าที่		
๔.		ผู้อำนวยการโรงเรียน อนุมัติ/คำสั่งมอบหมายงาน	๑ ชั่วโมง		เจ้าหน้าที่		
๕.		ดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ			ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว	บุคลากรของโรงเรียน	
๖.		สรุปผลการดำเนินงาน/นำเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนางาน	๑ สัปดาห์			เจ้าหน้าที่	
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง: ๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒							

๘. แบบฟอร์มที่ใช้

แบบฟอร์มการขอใช้งานบริการอาคารสถานที่ อุปกรณ์และวัสดุอุปกรณ์

๙. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แนวปฏิบัติการใช้อาคารสถานที่

๑. ชื่องาน : งานรักษาความปลอดภัย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด
๒. เพื่อรักษาทรัพย์สินของทางราชการไม่ให้เกิดความเสียหาย มีความคงอยู่และปลอดภัย
๓. เพื่อให้เกิดความมั่นคง ความสงบสุข ความมั่นใจ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

๓. ขอบเขตของงาน

งานรักษาความปลอดภัยเป็นงานสำคัญของส่วนราชการ เพื่อให้มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งผู้รับผิดชอบที่สำคัญ คือผู้ปฏิบัติงานทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การ โดยต้องมีการควบคุม ติดตามรายงานตามระเบียบที่กำหนด

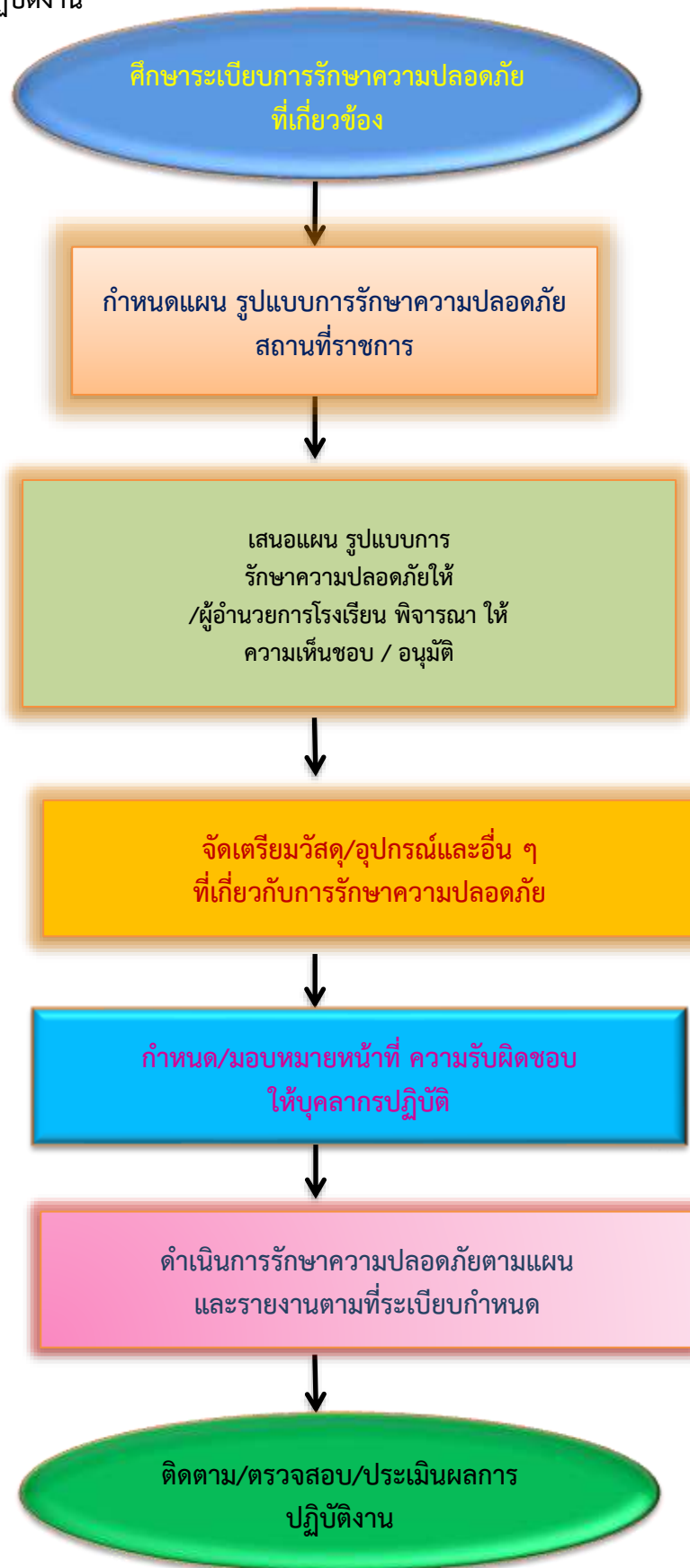
๔. คำจำกัดความ

งานรักษาความปลอดภัย หมายถึง การเฝ้าระวังหรือแจ้งเตือน เตือนภัย แก้ไขปัญหาในเรื่องทรัพย์สินบุคคลของทางราชการให้มีความปลอดภัยจากภัยตามธรรมชาติ อุบัติภัยและภัยจากบุคคล

๕. วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พงศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. กำหนดแผนการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ราชการตามระเบียบ
๓. เสนอแผน รูปแบบการรักษาความปลอดภัยให้ผู้อำนวยการโรงเรียน พิจารณาให้ความเห็นชอบ
๔. จัดหา จัดเตรียม อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการรักษาความปลอดภัย
๕. กำหนด มอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจนโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นคำสั่ง
๖. ดำเนินการรักษาความปลอดภัยตามแผนคำสั่งและรายงานตามที่ระเบียบกำหนด
๗. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตาม ตรวจสอบเพื่อให้การรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพ มีการประเมินผลและรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน

ชื่องาน : งานรักษาความปลอดภัย		กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสารคามพิทยาคม				
วัตถุประสงค์ของกระบวนการงาน						
๑. เพื่อสร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่กำหนด ๒. เพื่อรักษาทรัพย์สินของทางราชการไม่ให้เกิดความเสียหายมีความคงอยู่และปลอดภัย ๓. เพื่อไม่ให้เกิดความมั่งคั่ง ความสงบสุข ความมั่นใจ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ						
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑.	๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน <pre> graph TD A([ศึกษาระเบียบการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง]) --> B[กำหนดแผน รูปแบบการรักษาความปลอดภัย สถานที่ราชการ] B --> C[เสนอแผน รูปแบบการรักษาความปลอดภัยได้ /ผู้อำนวยการโรงเรียน พิจารณา ให้ ความเห็นชอบ/ อนุมัติ] C --> D[จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย] </pre>	แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษา วิเคราะห์ ระเบียบ กฎหมายแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย	๑ สัปดาห์	มีคณะทำงานถูกต้อง ครบถ้วน	คณะทำงาน	
๒.		จัดทำแผน จัดระบบและรูปแบบการรักษาความปลอดภัย สถานที่ราชการ	๓ วัน	รักษาความปลอดภัย ที่ถูกต้องตาม ระเบียบ	คณะทำงาน	
๓.		นำเสนอแผนรักษาความปลอดภัย การ จัดระบบและรูปแบบการรักษาความปลอดภัย ให้โรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบและ อนุมัติ	๑ วัน		เจ้าหน้าที่/ ผู้อำนวยการ โรงเรียน	

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน (ต่อ)

ชื่องาน : งานรักษาความปลอดภัย		กลุ่มบริหารงานทั่วไป โรงเรียนสารคามพิทยาคม				
วัตถุประสงค์ของกระบวนการงาน						
๔. เพื่อสร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่กำหนด						
๕. เพื่อรักษาทรัพย์สินของทางราชการไม่ให้เกิดความเสียหายมีความคงอยู่และปลอดภัย						
๖. เพื่อไม่ให้เกิดความมั่งคั่ง ความสงบสุข ความมั่นใจ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ						
ลำดับที่	ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลา ดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพ งาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๔.		ออกคำสั่งแต่งตั้งเพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรในหน่วยงานได้ปฏิบัติตามแผน / รูปแบบการรักษาความปลอดภัยที่หน่วยงานกำหนด	๑ วัน	มีบุคคลที่รับผิดชอบหน้าที่ชัดเจน	เจ้าหน้าที่/ ผู้อำนวยการ โรงเรียน	
๕.		ผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยตามแผนและรูปแบบตามระเบียบที่กำหนด	ทุกวัน	มีบุคคลที่รับผิดชอบหน้าที่ชัดเจน	เจ้าหน้าที่/ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน/กลุ่ม บริหารงานทั่วไป	
๖.		ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามแผนและระบบงานที่กำหนด นำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	เดือนละ ๑ ครั้ง	มีหลักฐาน การติดตาม ตรวจสอบในการปรับปรุงพัฒนาอย่างมีคุณภาพ	คณะทำงาน	
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ๑. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒						

๗. แบบฟอร์มที่ใช้

แบบบันทึกการอยู่เวรยาม

๘. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒